

Správa o stave ochrany životného prostredia za rok 2019

Našimi prioritami v oblasti ochrany životného prostredia boli v roku 2019 aktivity v súlade s princípmi trvaloudržateľného rozvoja a ochrany biodiverzity. Environmentálne aspekty našich činností sú pravidelne analyzované a vyhodnocované. Využívame dostupné prostriedky a možnosti pre informovanie zamestnancov, zákazníkov, dodávateľov i ostatnej verejnosti o našich environmentálnych vplyvoch.

V roku 2019 sme úspešne absolvovali recertifikačný audit systému environmentálneho manažérstva podľa normy ISO 14001:2015. Výsledkom auditu je certifikačným orgánom preukázaná zhoda s normou.

1. OCHRANA PRÍRODY A BIODIVERZITA

Závazok spoločnosti je ochrana voľne žijúcich dravých vtákov v chránených územiach regiónu stredného Slovenska. Všeobecnú ochranu biodiverzity zabezpečujeme používaním technických prvkov, ktoré zamedzujú úhynom vtáctva na elektrických vedeniach.

Podnety Štátnej ochrany prírody na úhyny chránených druhov na distribučných zariadeniach boli vyriešené vydaním rozhodnutia na vykonanie opatrení a zabezpečenie rizikového úseku na distribučnom zariadení. V spolupráci s regionálnymi zložkami Štátnej ochrany prírody a obcami sme vykonali prekládky bocianích hniezd z podperných bodov NN siete v 6 lokalitách. Dlhodobo sa venujeme ekologizácii distribučných vedení. V kritických oblastiach boli elektrické vedenia pre zvýšenie viditeľnosti označené reflexnými prvkami. Inštalovaných bolo 395 ks zviditeľňovačov na rizikových úsekoch VN siete. Použité boli výstražné gule a dynamické reflexné prvky. Na rizikové podperné stĺpy s rovinnou konzolou pokračujeme v inštalácii overených technických prvkov proti úhynom – konzolové chráničky. V roku 2019 bolo nainštalovaných 540 ks konzolových chráničiek na rovinné konzoly 22kV.

Výsledky našich činností v oblasti znižovania rizík úhynov vtáctva na distribučnej sieti boli odprezentované na záverečnom stretnutí Riadiacej Rady a spolupracovníkov projektu LIFE Energia v septembri 2019 za účasti ochranárskych združení a distribučných spoločností na Slovensku. Projekt LIFE Energia sa týkal ekologizácie trinástich chránených vtáčích území a trval päť rokov. Stredoslovenská distribučná ako dobrovoľný partner projektu inštalovala 154 kusov odkloňovačov letu vtákov (lamely RIBE) v chránenom vtáčom území Poiplie v dĺžke 5 kilometrov. V regióne Liptova bolo inštalovaných 301 odkloňovačov typu FireFly na 25 krížovaniach VN vedení ponad rieku Váh.

Na 110 kV vedení Sučany – Dubná Skála boli inštalované letecké guľové markery, ktoré slúžia pre odklonenie letu vtáctva v dĺžke 470m. Tieto práce budú pokračovať aj v roku 2020.

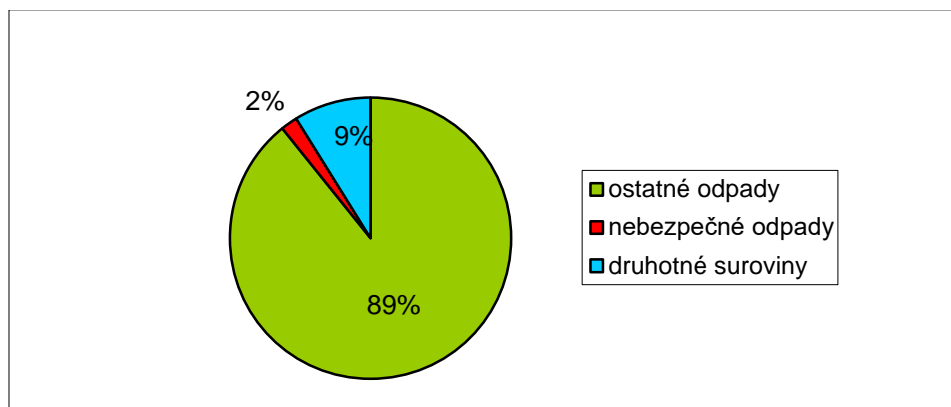
Foto : Odkloňovače Fire Fly ponad Váh a guľové markery na vedení 110 kV v Sučanoch

2. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zneškodňovanie a zhodnocovanie vyprodukovaných ostatných a nebezpečných odpadov vykonávame prostredníctvom zmluvných oprávnených spoločností.

Podiel priemyselných odpadov za rok 2019

Obaly: vyhradené povinnosti dovozcu obalov si spoločnosť plní prostredníctvom organizácie zodpovednosti výrobcov, spoločnosti Natur-Pack. Za rok 2019 sme dovezli na územie Slovenskej republiky výrobky balené v obaloch : drevo, papier, plasty v súhrnom množstve 16,8 tony.

3. OCHRANA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD

V roku 2019 boli zaznamenané úniky olejovej náplne z distribučných zariadení v 8 distribučných objektoch. Mimoriadne úniky boli ohlásené na havarijnú službu Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Bezprostredne boli vykonané sanačné práce, odkop kontaminovanej zeminy, jej zneškodnenie a uvedenie územia do pôvodného stavu. Úniky z distribučných zariadení boli spôsobené prevažne technickou poruchou; jeden prípad poškodenia

trafostanice cudzou osobou. Prvotný zásah na mieste vykonali zamestnanci stredisk údržby a Environmentu použitím sorpčných materiálov a biodegradačných prostriedkov tak, aby bolo znížené eventuálne riziko kontaminácie územia. Následky týchto mimoriadnych udalostí boli uzatvorené zo strany SIŽP bez finančných postihov voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy.

V súlade s podmienkami vodoprávneho povolenia boli vykonané analýzy odpadových vôd z čistiarní odpadových vôd na ES Bystričany. Namerané hodnoty neprekročili limitné hodnoty znečistenia stanovené rozhodnutím Okresného úradu v Prievidzi. Analýzy odpadových vôd z ČOV na EŠ Zvolen-Union nepresiahli maximálne koncentračné hodnoty uvedené v povolení. Ďalej boli vykonané analýzy odpadovej vody z odlučovačov oleja z vody v objektoch Skladu Kráľová Banská Bystrica a na ES Zvolen-Union. Sledovaný bol obsah ropných látok vo vypúšťanej odpadovej vode (nepolárne extrahovateľné látky).

Tab. Výsledky meraní kvality vypúšťaných odpadových vôd z objektov spoločnosti za r.2019

Objekt - ukazovateľ; mg/l	Hraničná hodnota; mg/l	vyhodnotený ukazovateľ			
		1. Q	2. Q	3. Q	4. Q
Elektrická stanica Zvolen Union, ČOV					
pH	-	7,55	7,67	7,0	7,89
BSK-5	70	12,7	30	3	3
CHSK-Cr	170	129	105	32,1	22,5
nerozpustné látky	70	34	57,3	7	34,5
N-NH ₄	-	54,7	11,5		
Elektrická stanica Bystričany ČOV 1					
BSK-5	70	-	8	-	-
Elektrická stanica Bystričany ČOV 2					
BSK-5	70	-	4,7	-	-
Elektrická stanica Medzibrod ČOV					
BSK-5	70	4	-	3,8	-
Elektrická stanica Zvolen Union - lapol					
nepolárne extrahovateľné látky	0,2	0,06	-	0,2	-
Areál sklad Kráľová - lapol					
nepolárne extrahovateľné látky	5	0,11	-	0,16	-

4. OCHRANA OVZDUŠIA A OZÓNOVEJ VRSTVY ZEME

Spoločnosť prevádzkuje 5 malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (zariadenia s výkonom do 0,3 MW), z čoho dve sú plynové kotolne určené na vykurovanie objektov; dva motorgenerátory – záložne zdroje na elektrických staniciach v Medzibrode a Žiari nad Hronom; jeden striekací box v prevádzke Opravnice transformátorov v Rimavskej Sobote.

V roku 2019 došlo k odpredaju budovy Strediska prevádzky a údržby VN/NN v Novákoch, ktorej súčasťou bol aj technologický celok obsahujúci stacionárne zariadenie na spaľovanie zemného plynu so súhrnným tepelným výkonom 65 kW, t.z. malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Spoločnosť prevádzkuje aj 5 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia (súhrnný menovitý tepelný príkon viac ako 0,3 MW). Motorgenerátory sú využívané ako záložné zdroje. Prevádzkové hodiny a spotreba paliva (nafty) v roku 2019 :

- motorgenerátor Medzibrod → 1 motohodina, spotreba 20 l nafty;
- motorgenerátor Žiar nad Hronom → 3 motohodiny, spotreba 72 l nafty.

Množstvá emisií znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2019 sú uvedené v tabuľke. Údaje boli oznámené do Národného emisného informačného systému elektronicky.

Tab. Množstvo emisií zo stredných zdrojov (motorgenerátory) na ES za 2019

Elektrická stanica	TZL* [t/rok]	SO ₂ /SO _x [t/rok]	NO _x [t/rok]	CO [t/rok]	TOC* [t/rok]
Považská Bystrica	0,000228	0,000003	0,000803	0,000128	0,000018
Varin	0,000171	0,000002	0,000603	0,000096	0,000014
Bystričany	0,000302459	0,000000	0,001065	0,0001704	0,000024282
Liptovská Mara	0,000698639	0,000492	0,00246	0,0003936	0,000056088
Rimavská Sobota	0,000174659	0,00000246	0,000615	0,0000984	0,000014022

*TZL tuhé znečisťujúce látky; TOC celkový uhlík

Spoločnosť prevádzkuje na elektrických staniciach vysokonapäťové zariadenia obsahujúce plyn SF₆ (fluorid sírový), ktorý je zaradený medzi fluórované skleníkové plyny. V dôsledku drobných netesností došlo k úniku **30,2 kg plynu SF₆**, čo predstavuje ekvivalent **688,56 t CO₂**. Súhrnné množstvo SF₆ obsiahnutého vo všetkých inštalovaných zariadeniach VN a VVN predstavuje 6 626,13 kg plynu SF₆.

Činnosti a aktivity podporujúce ochranu životného prostredia

Biodiverzita a ochrana prírody

- kontroly bocianích hniezd a krúžkovanie na NN vedeniach v okolí Rimavskej Soboty, Tornale a V. Krtiša v spolupráci so ŠOP SR, CHKO Štiavnické vrchy
- prekládky bocianích hniezd na podperné body mimo NN siete

- skúšobná montáž nového typu ekochráničky vylepšená o bidlo s možnosťou dosadnutia
- prezentácia činnosti spoločnosti v ochrane vtáctva na distribučných zariadeniach – príspevok na konferencii LIFE Energia za účasti všetkých distribučných spoločností, Ministerstva životného prostredia, partnerov z ČR a neziskových organizácií; projekt ukončený k 31. 12. 2019.

Spracovala : Ing. Alena Skrisová
vedúci tímu Environment, v Žiline 14.2.2020